

N:o 237.

Af herr **C. A. Lindhagen**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag dels till ändrad lydelse af § 53 regeringsformen samt §§ 37, 38, 50, 75 och 78 riksdagsordningen, dels ock till stadga om val till utskott.

Vid framförandet på senare tider af principen proportionella val har alltid en stor motsträfvighet gjort sig gällande att låta innehållet svara mot den förfäktade idén. I striden om representationsreformen måste därför vederbörande i detta afseende aftvingas det ena medgifvandet efter det andra. Huruom i alla händelser uti 1907 års förslag till en dylik reform särdeles mycket brister i en oförfalskad tillämpning af det proportionella valsystemet, har närmare framhållits bland annat i den af mig med flere vid denna riksdag inom Andra Kammaren väckta motionen, n:o 145.

En liknande företeelse möter i den vid innevarande riksdag framlagda propositionen, n:o 14, rörande proportionella val till utskott, som å riksdag tillsätts. Ehuru Andra Kammaren räknar 230 ledamöter och den Första endast 150, förordar dock förslaget, att hvardera kammaren skall välja lika stort antal ledamöter till de för båda kamrarna gemensamma utskotten.

Att en sådan anordning i och för sig är stridande mot de proportionella valens princip är uppenbart. Då vidare Första Kammaren äfven med den tillämnade nya representationsreformen företrädesvis blir en förmögenhetsrepresentation, kommer penningen i förbund med dess särskilda representation äfven i den Andra Kammaren att få ett opropotionerligt stort inflytande inom dessa utskott. Under alla förhållanden komma utskottens majoriteter säkerligen att mera representera minoriteterna än

majoriteterna inom nationen. Man bör väl då låta sig vara angeläget att något mildra detta missförhållande genom tillämpning af ett rättvist valsystem åtminstone inom Riksdagen.

Förslaget är dessutom olämpligt äfven därutinnan, att det förhindrar ett lägligt ordnande af det förberedande riksdagsarbetet. Af det betänkande, afgifvet af kommitterade, som hade att föreslå åtgärder för beredande af lättnad i Riksdagens arbete, framgår, att hinder mött för andrandet af ett erforderligt antal utskott däraf att Första Kammarens ledamöter ej räckt till, när de skola besätta halfva antalet utskottsplatser. Med det förslag, kommitterade afgifvit, och hvilket numera i hufvudsak förelagts Riksdagen, framstår såsom ett bjärt missförhållande, att så godt som hela Första Kammaren upptages af utskottsarbete, under det ett stort antal ledamöter i Andra Kammaren ej få åtnjuta motsvarande förtroende utan få gå sysslolösa. Äfven detta missförhållande skulle afhjälpas, ifall kamrarna finge välja ledamöter i förevarande utskott i förhållande till antalet medlemmar i kamrarna.

Af nu anförda skäl hemställer jag,

att Riksdagen, i anledning af propositionen n:o 14 om proportionella val till riksdagsutskott, ville för sin del besluta erforderliga ändringar i riksdagsordningen i syfte att hvardera kammaren skall till de för kamrarna gemensamma utskott välja ledamöter i förhållande till antalet ledamöter inom kammaren.

Konstitutionsutskottet torde kunna föreslå de formuleringar, som föranledas af detta förslag.

Stockholm den 19 februari 1908.

Carl Lindhagen.